

За всеки вид растение се искат сведения за пространството и за количеството на реколтата; освен това, за главните култури — продадените количества, за зеленчуците — стойността на произведените зеленчуци, за овощните градини — броят на дърветата, които дават плод, и този на младите, още не дали плод дръвчета.

7. Разни: трябва да се дават сведения още и по следните пунктове:

- а) дългове; сума на платените през 1929 год. лихви и комисиони;
- б) обща сума на всички платени от стопанина данъци; сума на чисто земеделските данъци;
- в) пространство на „обработените“ пасбища, терасите, дренирания терени;
- г) стойност на продадените на или чрез земеделските организации произведения;
- д) инсталации, целящи економии в труд или улесняващи труда (автомобили, електрически мотори, трактори, жетварки-вършачки, телефони, електрическо осветление, текуща вода и пр.);
- е) напоявана (иригирана) площ и количество на добитото производство от тия земи;
- ж) реализиран приход от специални култури: разсадници (пепиниери), опитни полета, зеленчуци под парници, цветя;
- з) брой на лицата излишни в стопанството и отишли на работа в града, или обратно, придошли от града в стопанството през течение на 1929 година;
- и) стойност на всичкото добито производство, включително и стойността на използваните (консомираните) от семейството на стопанина произведения, приходи от наеми, от пансиони с храна и пр.

Данните относно структурата на стопанството трябва да рисуват състоянието на подирното на 1 април 1930 год., когато пък ония досежно производство трябва да обхващат цялата реколта на 1929 година.

За географска единица е бил избран при това преброяване окръгът (дистрикт), вместо графството според предшестващите преброявания (3,000 дистрикта на 55,000 графства).

При сводката и разработката на събраните сведения, стопанствата ще бъдат класирани в 6 категории — според условията на владение, а освен това и според цвета на кожата на стопанина. Ще се образуват 12 класа по големината на стопанствата според размера на стопанисваната земя и 12 системи на стопанисване. Ще се състави и друга още една групировка в 12 класа, въз основа на стойността на продадените от стопанството произведения. Най-после ще се проучат още много други въпроси в корелация: с 6 групи по възраст на стопаните, с 6 други групи с оглед продължителността на използването на същото стопанство, с две главни подразделения според социалното положение на заетите в стопанството лица, с 7 групировки според формата на наема (арендата) на земята, с 7 подразделения по раса.

Този анкетен план изглежда много претоварен. Освен основните признаци относно структурата и организацията на предприятието (стопанството) и елементи за прогноза на стопанското бъдеще, той обхваща и цяла серия въпроси от чисто социален характер; тази анкета значително надхвърля кадъра на едно обикновено преброяване на предприятията. Според нашите понятия и мащаби, едно такова претрупване с въпроси е доста рисковано и дава основания за съмнение в успешния изход на предприятието. В всеки случай, анкетата ще има значение и ще може да бъде използвана до толкова, доколкото ще се получат точни и пълни отговори на поставените въпроси.

Статистика на социалните движения. — В Германия е направен опит да се изработи статистика на социалните движения, като се проследи движението на обществените съсловия. В кн. № 117 на издването от Баварското статистическо бюро *Beitrag zur Statistik Bayerns* сж публикувани резултатите

от една подобна анкета под наслов „Sozialer Auf- und Abstieg im deutschen Volk. Statistische Methoden und Ergebnisse“.

Според тази анкета, от висшите обществени класи произхождат 56.2% от умствените работници и чиновниците и 43.5% от артистите. Високо състоятелни обществени слоеве се рекрутират в по-големата си част (повече от 50%) от собствените си сръбди. Играещите известна роля в своята страна жени сж произлезли в още по-голяма пропорция от висшите класи.

Низшите и сръбни класи дават най-често политическите дейци (69.9%), по-рядко артистите (28.1%), умствените работници и чиновниците (21.1%). Ако се класират професиите според процента на лицата, които им приждат от низшите и сръбни съсловия, ще се види, че начело стоят професорите и учителите с университетско образование с една пропорция от близо 50%.

Духовенството отбелязва 38.3% мъже произлезли от низшите и сръбни съсловия. От друга страна, повече от 1/4 (28%) от духовните лица, включени в анкетата, сж синове на протестантски пастори. Повече от 1/3 от поетите, писателите и журналистите (както и от висшите техници) произхождат от низшите и сръбни класи. Предаване професията от баща на син у тях е сравнително рядко; по-често е то у актьорите и певците, а още по-често у композиторите и музикантите. Четвъртината от тия подирните сж възприели бащината си професия.

Имат произход от низшите и сръбни класи 24% от лекарите, 20% от висшите чиновници, 16.6% от университетските професори, 13% от ждиите, 4.9% от офицерите. Фамилното унаследяване и предаване на имоти играе голяма роля в произхода на икономически състоятелните слоеве. 77.8% от едрите земеприетатели, 55.8% от големите индустриалци, 49.4% от едрите търговци заемат положението на своите бащи. Издигането на другите съсловия до тзи положения е много трудно. В последните две категории едва 15% произхождат от низшите и сръбни слоеве. Отношението е обратно в политическия свят. 70% от политическите дейци сж произлезли от низшите или сръбни сръбди. 20.3% от тях сж синове на работници.

(Из „La Vie Economique“, Verne, juin 1930, № 6).

Етнографски и възпроизведен състав на населението в Турция. — Централното статистическо бюро на Турската република е издало окончателните резултати от първото общо преброяване на населението в нова Турция, извършено на 23. X. 1927 год. Според тия резултати, всичкото преброяно население в сегашните граници на републиката възлиза на 13,648,270 души от двата пола. Измерената от картографическия институт територия, върху която е преброяно това население, се изчислява на 762,736 кв. км. (без 1,170 кв. км. блато и 8,434 кв. км. езера). На Европейска Турция (23,975 кв. км.) се падат 1,040,669 души от всичкото население на държавата и на Азиатска (Анадола — 738,761 кв. км.) — 12,607,601 преброени лица. Или, Азиатска Турция обема 92.37% от населението и 96.85% от повърхнината на републиката, а за Европейска Турция остават само 7.63% от населението и 3.15% от цялата територия. Ако към европейската част се прибавят и западните приморски вилаети по бреговете на Мраморно и Егейско морета*, то западната част на Турция ще обема 27.59% (7.63 + 19.96) от населението и 15.31% (3.15 + 12.16) от територията.

Гъстотата на населението е едва 18 жители на кв. км. общо за цяла Турция — 43 за Европейска и 17 за Азиатска Турция. Най-голяма гъстота има Цариградският вилает: в европейската му част 186 жители на кв. км., в азиатската 80, изобщо 145.

От всичкото преброено население 6,563,879 лица сж от мъжки пол и 7,084,391 от женски пол. Мъжете съставят 48.09, а жените 51.91 на сто от всичкото население. На 1,000 мъже се падат 1,079 жени.

*) Абдански, Балхисирски, Брусенски, Коджаелиски, Мугленски, Мугленски, Смирненски и азиатските части от Цариградския и Чанак-малевския вилаети.